

MESOZINE

NIITÄ

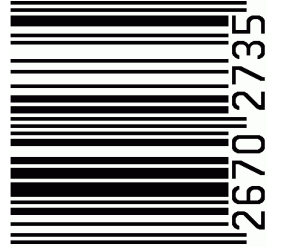
NÄITÄ

TOTTA

TARINOITA

MESOKOSMISET TARINAT

NRO 1 - PAINOS 1

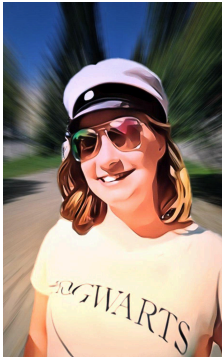
Kesäkuu 2020

mesokosmos.com

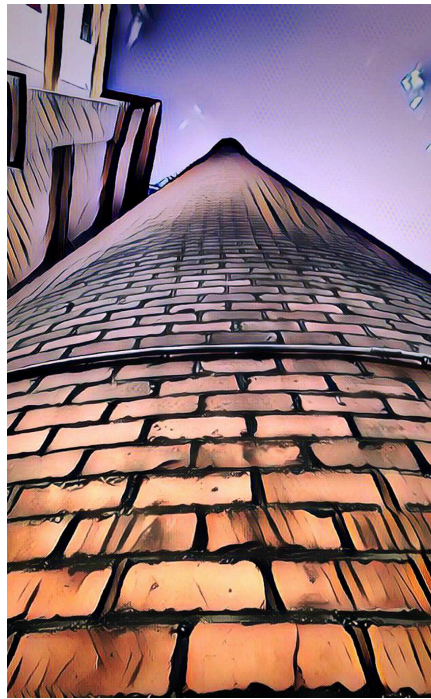
PIIPUN JUURELLA

Nyt on sitten sähköpotkulautauskausi avattu Tampereella! Ihmetysten paikka tämä Tampeteri. Monta on punatiiltä pinottu toistensa päälle Finlaysonin tehdasalueella. Ja korkialle myös - sitä mietti, kun tehtaanpiipun juurelta katsoo ladottua kasaa pitkin kohti taivaansineä.

Ylioppilasjuhlijat kaduilla. Ruusut milloin käsissä, milloin repussa, punaiset tulppaanit istutuksissa, skeittailijat Kirjastonpuistossa ja arabilaulajat Ratinala. Vastavalmistunut ylioppilas aloittaa picnic-keskustelun pohtimalla 'Mitä on suhteellisuus?' ja 'Kuinka joku voi olla nuorempi kuin toinen liikkueessaan nopeammin pois päin ja sitten takaisin toisen luo?'

Mutta eikö vielä ihmeellisempää ole se, että fotonin "kyydissä" aika pysähtyy kokonaan ja valonnopeudessa pituudet typistyy olemattomiin? Einsteinin suhteellisuusteorioissa yksikään paikka ei ole toista erityislaatusempi. Fysiikan lait ovat samat kaikille tarkkailijoille. Jos valitset tarkastelupisteeksi kengän, joka tipahtaa käsistä kohti Tuomiokir-

Meistä jokainen liikkuu valonnopeudella, mutta suurin osa liikkeestä tapahtuu ajassa. Olet nyt kolmetsadan tuhannen kilometrin päässä sieltä, missä olit, kun pysähdit tähän. Se on matka, jonka valo kulkee sekunnissa, ja samalla ajan nopeus. Aika-avaruus on neliulotteinen, aika ja tila ovat erottamattomasti osa toisiaan.

On helppo nähdä tiiliseinät ja maalattu asfaltti, korkealle kurottava savupiippu ja sen takana taivas, mutta näetkö että täällä on muitakin. Tuokin tyttö vierelläsi, hän on täällä ensimmäistä kertaa. Hän on seitsentoistavuotias ja siaruparvenna vanhin, pukeutuu yllään parhaan hameensa, vaikka on menossa töihin tehtaaseen. Hän nostaa katseensa ja huulilla karehtii hymy, verkkokalvoille piirtyy kuva ja kuvassa savu korkealla piipun huipulla. Mitään niin kaunista ei ole nähty. Tai tuo poika, seitsentoistavuotias hänkin, on ollut täällä ennenkin. Hän ei muurene. Ikkunat ovat rikki, kaupunki on hiekkaa. Poika nojaa seinään, siihen missä valkoinen kyltti ja kylistä tämä taitaa olla. Hän ei näe kuin sinäkään et näe. Mutta melkein koskettaa tyttöä, joka on ollut täällä ennenkin.

He eivät näe toisiaan, siihen asti kun he eivät ole nähneet toisiaan. He eivät näe toisiaan, siihen asti kun he eivät ole nähneet toisiaan. He eivät näe toisiaan, siihen asti kun he eivät ole nähneet toisiaan.

Kiidetään vielä kauemmas, viisikymmentä vuotta sitten. Paikka jossa sinä ja tyttö ja poika olette, on kadonnut kasvuun. On jotain. Ja silti: me olemme, nyt ja aina, aika-avaruus pitää meitä paikoillaan. Kun kerran olet pysähtynyt tähän, olet tässä ikuisesti.

Marisha Rasi-Koskisen kirjoituksen "Nyt" (2018). Se käsittelee valonnopeutta, aikaa ja neliulotteista aika-avaruutta, kuinkas muuten:

"Aika ja neliulotteinen avaruus"

kon puiston nurmikkoon, niin on yhtä oikein sanoa, että maapallo tippui kohti kenkää, kuin, että kenkä tippui kohti maata.

Kohtalolla oli varmaan taas näpit pelissä; tilannekomiikan aineksia. Näin on käynyt ennenkin juuri Tampereella. Syömme Fafa'sista noudetun falafel-aterian Tampereen Tuomiokirkon nurmikolla. Rullaamme Tierellä Näsinneulan juurelle, sitten Finlaysonin kirkon kupeelle ja pysähdymme lopulta kuuluisan 65-metrin piipun luokse. Luemme piipun viereiseen seinään laminoidun Marisha Rasi-Koskisen kirjoituksen "Nyt" (2018). Se käsittelee valonnopeutta, aikaa ja neliulotteista aika-avaruutta, kuinkas muuten:

... Paikka jossa sinä ja tyttö ja poika olette, on peittynyt maahan, piippu murtunut ja talot kadonneet kasvustoon. On vaikea uskoa, että tässä joskus on ollut jotain. Ja silti: me olemme, nyt ja aina, aika-avaruus pitää meitä paikoillaan. Kun kerran olet pysähtynyt tähän, olet tässä ikuisesti.

Finlaysonin tehtaisiin saatiin sähkö ensimmäisenä pohjoismaissa 1882. Siitä asti sähkö on verkottanut Suomen paikaksi, jossa valo ei vaan yksinkertaisesti voi olla valaisematta, sähkö magnetisoimatta ja tieto hapattamatta syrjäisimpiäkin maaseudun kolkkia.

Ideat ovat kuin fotoneita. Ne elävät ajattomuudessa ja kiiruhtavat vakionopeudella ajatusmaailman laidalta toiselle. On se vaan hienoa, että ainakin yksi tai

Finlaysonin kirkko

teilija ja yksi ylioppilas lisää ovat ottaneet tämän viestikapulan ja kuljettavat sitä Olympiatulen lailla kohti seuraavaa henkilökohtaista elämän etappia, aikakautta ja uutta normia. Mitä kaikkea ihmeellistä aika-avaruuden lehdistä avautuu, kun uudet sukupolvet ottavat ja soveltavat näitä kohta jo vakiintuneeseen kieleen tarrautuneita meemejä kaikessa tekemisessään?

Tuomiokirkko

Näkökulmia Mesokosmoksesta

Uusi mediakokonaisuus Suomen henkiseen kenttään

Näkökulmia Mesokosmoksesta on suomalainen henkisyyttä, taiteellisuutta sekä hengen ja tieteen rajapintaa tutkivien ajattelijoiden puheenvuoroja esiintuova mediakokonaisuus. Mesokosmoksen ensimmäinen podcast-jakso, jonka nimi oli *Alkulähtökohdista Kaikkikeskukseen*, julkaistiin joulukuussa 2018. Mesokosmoksen podcast-jaksot sisältävät haastatteluita, esseitä ja kolumneja, joita julkaistaan lähes joka toinen viikko. Sanon lähes, koska toukokuussa 2020 Suomessa valinneen koronan takia monet asiat ovat menneet toisin kuin on suunniteltu. Kahden viikon tahti järkyi ensimmäisen kerran puoleentoista vuoteen. Tähän mennessä podcast-jaksoja on joka tapauksessa julkaistu 37 kappaletta.

Uusi, niin ikään toukokuussa 2020 aloitettu broadcast-sarja koostuu live-streamatuista videotaltioinneista, joita julkaistaan tässä vaiheessa epäsäännöllisin väliajoin. Niiden tarkoitus on käsitellä sellaisia valittuja aiheita, jotka hyötyvät visuaalisesta havainnollistamisesta. Myös yleisötapahtumia, kuten luentoja ja esitelmiä on kaaavailtu sopiviksi broadcast-sarjaan.

Eikä tässä vielä kaikki. Mesokosmokselle on luotu myös kolmas tiedotusväline kesäkuussa 2020. Transhumanistisessa do-it-yourself -hengessä toteutettu Mesozine-tabloidi (pienikokoinen elektroninen sanomalehti) on tehty tukemaan podcast- ja broadcast-jaksojen näkyvyyttä. Mesozine* sisältää jaksojen kuvailuja, sarjakuvamaisesti kuvitettuja tarinoita, artikkeleita ja tulevaisuudessa toivottavasti juttuja eri kirjoittajilta, joiden ajattelussa yhdistyy luovuus, esseistinen filosofisesti orientoitunut yritteliäisyys ja raikkaat näkökulmat henkiseen skeneen.

Lanseeraamani Mesokosmos voidaan siis tosiaan ymmärtää henkistä kulttuuria edistävänä julkaisujärjestelmänä. Marginaalikulttuuri tarvitsee muutakin kuin muistivihkojen reunuksia tullakseen esiin. Niin vahvat kokeneet todistajat ja puhujat kuin tavalliset duunarit ja taivaanrannan maalarit ovat haastattelun ja artikkelin arvoisia. Jokaisesta ihmisestä pitäisi tehdä laulu. Mesokosminen, ihmisen mittakaavassa ja ymmärryksen kentässä kultivoituva sanoma leviää jokaisen jakson myötä automaattisesti monilla sosiaalisen median kanavilla, kuten Facebook, YouTube, Twitter, Tumblr, Spotify, Google Podcasts, Apple iTunes, Anchor, Player FM, Twitch, Academia, Issuu -palveluissa sekä noin 20:llä muulla Internet-sivustolla.

Mesokosmos on tällä hetkellä yhden miehen orkestroima, yhdessä vapaiden ajattelijoiden kanssa jatkuvassa luomistilassa oleva moderneja työvälineitä hyödyntävä mediakokonaisuus. Lämmin kiitokseni kuuluu kaikille niille, jotka ovat uskaltaneet haastateltaviksi tässä uudenaikaisessa perinteisiä rajoja rikkovassa ympäristössä. Kaikki kommentit, kehitysehdotukset ja avustukset on otettu avosylin vastaan.

Mesokosmos ei kuitenkaan ole voittoa tavoittelematon toimija. Ei sentäs! Sen tavoite on ymmärryksen voitto tietämättömyydestä, rauhan ja humanin keskuksen levittäminen yksilöiden sydämistä ja mielistä toisiin, hiljainen vallankumous. Sinäkin voit tehdä sitä mietiskelemällä näitä asioita, jakamalla omia ja muiden kokemuksia ja oivalluksia. Niiden ei aina tarvitse olla ankaran tieteellisesti vertaisarvioitua ollakseen arvokasta julkaistavaksi. Mesokosmoksessa riittää, että jaettu on omakoh-taisesti arvioitua, oman erottelukyvyn ja siivilän läpi kulkenutta elämänoppia, kuvailevaa havainnointia, tarinointia omista elämän oppiläksyistä, ennakkoluo-lottomia, joskus radikaalejakin näkemyksiä, inspiroivia sitaatteja, joskus ihan vain olemista tärkeiden asioiden äärellä. Mesokosmoksen operatiivinen keskuspaikka eli kaikki julkaistut jaksot ja muuta lisätietoa löytyvät osoitteesta:

MARKO MANNINEN

mesokosmos.com

Kaikki tämän zinen artikkelit, kuvat ja taiton on tehnyt juuri koronakaranteenis-ta vapautunut Marko T. Manninen. Virheet ja mahdolliset haastattelujen väärin-tulkinnat ovat allekirjoittaneen vastuulla yksistään.

* Zinet ovat 1930-luvulla alkunsa saaneita yksittäisten toimijoiden omakustanteisia pienen levikin sanomalehtiä, jotka olivat aluksi sci-fi-aiheisia, mutta laajenivat sittemmin käsittämään harrastusaiheita laidasta laitaan.

Kuva: Taiteilija, tohtori ja teatteritutkija **Maaria Kuukorento** (*Mesokosmos*, 2018). Tulkinta Camille Flammarionin *atmosfäärejä* käsittelevästä teoksesta vuodelta 1888. Alunperin siinä kuvataan keskiaikaiseen kaapuun pukeutunut mies, joka kurkistaa taivaankannen taakse väli-tilaan, jossa taivaan ja maan sanotaan yhtyvän. Nyt katse suuntaa sisäänpäin.

Ihmisen mittaisten meemien temmellyskenttä

Minulle luomisen tuli on sanojen, kuvien ja äänen muotojen muovaamista. Pyrkimyksistä kehittää omaa kirjoittamista ja ajattelua syntyi lopulta idea Mesokosmoksesta, Tolkienin Keski-Maan laajennos, merkitys uudelle Keskukselle.

Tukea tietoisesti tehdylle sanojen merkitysten laajentamiselle ja sen hyödyllisyydelle sain postmoderneilta filosofeilta, kuten Michel Foucaultilta ja Gilles Deleuzelta, mutta erityisesti itävaltalaiselta antroposofian luojalta ja filosofilta Rudolf Steinerilta. Steinerin “Totuus ja Tiede (Tieto)” -väitöskirja vuodelta 1891 avaa loistavalla tavalla fenomenologista filosofian periaatetta, jossa totuuden etsijä ei tyydy vain hänelle annettuun maailmaan ja sen käsityksiin. Annetun maailman kautta on mahdotonta tuntea totuutta. Luomalla käsitteistön tietoisesti tahdon kautta uudestaan, uudestisyntyttämällä käsitteet luodaan sitä, mikä voi olla vain totta. Tietyissä tarkkaan harkitussa mielessä totta, pitäisi lisätä.

Tämä oli ensimmäinen kerta, kun tajusin, että on myös filosofisesti käsitelty sitä, minkä intuitiivisesti olin nuoruudessaani ymmärtänyt ja uskontotraditioiden kautta usein kuullut. Nimittäin, että olemme Luoja. Koin myös ymmärtäväni usein vaikeaselkoiseksi jäänyttä Steineria uudella tavalla, kun tajusin hänen filosofisen, tarkemmin sanottuna epistemologisen taustansa, jonka päälle hänen teosofiansa ja antropo-

sofiansa oli rakentunut.

Tutkitaan seuraavaksi mesokosmosta sanana ja kulttuurisena meeminä. Viisausperinteissä ihminen eli mikrokosmos on analogisesti ymmärretty makrokosmoksen kuvana, eräänlaisena pienessä mittakaavassa olevana replikaattina suuresta universumista, ehkä taivaankaaren rajaamasta toispuoleisesta, jumalten täydellisestä valtakunnasta, jonne silmä yritti nähdä ennen Galileon kaukoputkea. Idässä mietiskelijä otti käyttöönsä introspektion ja suuntasi katseensa sisäänpäin toivoen sitä kautta ymmärtävänsä myös ulkoisen. Lännessä katse kääntyi vakaasti ulospäin, mutta ymmärtääkö se vieläkään sisäistä?

Tiede on huimasti laajentanut laitteilla ja aistien jatkoulokkeilla meidän kykymme nähdä yhä kauemmas universumiin ja syvemmälle aineeseen. Kosminen taustasäteily luo nykyisen tieteellisen tietämyksen kuvan 13,8 miljardin vuoden takaa jonkinlaisesta maailman-kaikkeuden alkutilasta sen ollessa vain noin 380 000 vuoden ikäinen. Maailmankaikkeus on laajentunut pistemäisestä alkutilasta arviolta 93 miljardia valovuotta halkaisijalta olevaksi galaksiklustereiden kiihtyvästi laajenevaksi kokonaisuudeksi, jossa ihmeellisellä tavalla temmeltävät pimeä energia ja valaisematon aine.

Tiedemiehet ovat matemaattisesti päättelleet, että vain murto-osa kaikkeudesta on sitä, minkä voimme nähdä ja tämän

TIMO HONKELA

Kunnioitettu AI-tutkija, Rauhankone-yhdistyksen isä ja puheenjohtaja, professori **Timo Honkela** (s. 1962) menehtyi toukokuussa 2020. Hänen julkisuudessa avoimesti kertomansa aivosyöpä eteni vuosien hoitojen jälkeen tämän elämän päätepisteeseen. Nähdäkseni hän tätä jo ennakoi kirjansa "Rauhankone" alaotsikossa "Tekoäly-tutkijan testamentti". Kirjassaan Timo Honkela jättää lukijoille ja tutkijoille syvästi inhimillisen ja humanin näemyksen siitä, miten koneet ja tekoäly voisivat auttaa ihmiskuntaa, jos ei suorastaan kriisien ratkaisijoina, niin ainakin jonkinlaisina neuvonantajina ja hälyttiminä, kommunikoinnin ja ehkä jopa tunteiden tulkkeina.

Hollantilainen Volkskrant Magazine piirsi lokakuussa 2017 hauskan sarjakuvan Timo Honkelasta teräsmiehenä, jonka rinnassa oli rauhansymboli ja ympärillä rauhankyyhkys. Muistan, kuinka Timo ylpeänä esitteli minulle kuvaa tästä lehdestä erään Forum Humanumissa pitämänsä luennon jälkeen.

"The inventor of the incredible peace machine" Timo Honkela ehti akateemisen elämäntyönsä ja kirjansa lisäksi perustaa Rauhankone-yhdistyksen (p. 2018). Yhdistyksen tarkoitus on jatkaa hänen visioimaa työtä, jonka keskiössä ovat ihmispotentiaalin vapauttaminen sekä emotionaalisen, eettisen ja kulttuurisen kehityksen tukeminen.

Rauhankone ry

Voit liittyä Rauhankone ry:n jäseneksi ja tukea nykyaikaista myönteistä kehittämistä sekä rauhanomaisuuden eteen tehtävää kontekstiherkkää työtä osoitteessa:

peacemachine.net

(jatkoa jutulle *Ihmisen mittaisten meemien temmellyskenttä*) ...hetken laitteilla mitata. Muu on mysteeriä, vaikka tätä sanaa usein kavahdetaankin. Vain rohkeimmat ja asemansa omalla toiminta- ja tutkimuskentällä vakiinnuttaneet voivat rauhassa sanoa, että kyllä, mysteerejä on vieläkin olemassa. Ehkä mysteerit ovat jopa suurempia ja vaikeammin ratkaistavia kuin koskaan aiemmin.

Tähdet, joita katsomme yötaivaalta, ovat osaksi oman Linnunratamme tähtiä, enemmän tai vähemmän planeettajärjestelmämme kaltaisia. Mutta samassa mittakaavassa kuin galaksissamme on tähtiä, on taivaalla myös muita galakseja, jotka harhauttavasti näyttävät tähdiltä, mutta sisältävätkin yhtä lailla tähtiä kuin oma Linnunratamme. Valtava universumi piirtyy sielun silmien eteen. Näitä kuvia liian hanakasti toisten silmien eteen piirtäessään keskiaikainen hermeetikko Giordano Bruno tuli roviolla poltetuksi.

Nyt meistä tehdään pilaa, jos emme hyväksy hänen kuvaansa muista planeettajärjestelmäämme vastaavista tähdistä. Ehkä kohta jopa Brunon multiversum-idea tulee yleisesti hyväksytyksi. Jotkut tunnustetut kvanttimekaanikot ja kosmologit ottavat monien rinnakkaisuniversumien mahdollisuuden tosissaan, vaikkeivat he toki puhu Brunon ideasta kuin hyvin yleistetyssä mielessä.

Samaan aikaan olemme kiihdyttäneet laitteemme tunkeutumaan yhä hienovaraisempaan aineeseen, lyhyempiin ja pienempiin mittakaavoihin, mikromaailmaan. Atomi on purettu moneen kertaan osiinsa ja osat taas pienempiin alkeishiukkasiin ja vuorovaikutusvoimiin: outoihin, lumoaviin ylös / alas kvarkkeihin ja hiukkaset toisiinsa vahvalla ydinvoimalla liimaaviin gluoneihin, bosoneihin ja mesoneihin, valonnopeudella kulkeviin fotoneihin, leptoneihin ja Higgsin hiukkasiin.

Alkeishiukkasten kokoluokka on järkeiltävissä vain suhteellisten mittojen kautta. Mesokosmoksen onkin tarkoitus kuvata sitä kokoluokkaa ja mittakaavoja, joissa ihmisen luontaiset anatomiset ja aistinvaraiset mitat toimivat eli millimetrien ja kilometrien välistä tilaa. Tästä kokemusten kentästä on lähes yhtä pitkä matka edellä mainittujen alkeishiukkasten maailmaan ja Planckin kokoluokkaan kuin tunnetun universumin reunalle. Ihminen on jäänyt uuden huimasti tarkentuneen mikrokosmisen maailman ja lähes käsittämättömäksi laajenneen makrokosmisen maailman väliin.

Fyysinen mikrokosmos eli atomin ympärille piirtyvä elektroninen voimakenttä ja makrokosmos eli auringon ympärillä pyörivät planeetat tai galaktinen järjestelmä mustan aukon ympärillä ovat samanlaisia muotoja keskuksineen ja ympärillä pyörivine satelliitteineen molemmissa skaaloissa. Sen sijaan elämä maan päällä on ottanut hyvin erilaisen fyysisen muodon. Ajattele vain ihmistä tai muita eliöitä raajoineen ja ulokkeineen. Meilläkin voi olla "satelliittimme", mutta se on ymmärrettävä silloin vertauskuvallisemmassa, ehkä sosiologisessa tai psykologis-okkultisessa mielessä.

Muun muassa nämä havainnot ovat antaneet minulle syitä - käsitteitä hiukan uudistaen - puhua mesokosmoksesta, joka on makrokosmoksen ja mikrokosmoksen välissä. Tämä on hyvä analogia myös historiallisesti, koska muinaisessa Lähi-Idän maantieteessä hedelmällinen puolikuu eli Mesopotamia tarkoitti Eufrat- ja Tigris-jokien (kreik. *potamoi*) välissä (kreik. *meso*) olevaa maata. Psykologinen samoin kuin esoteerinen Mesokosmos on oma tarinansa, joka jatkaa elämistä ja jonka jokainen etsivä kyllä löytää, ehkä joskus jopa Mesozinestä.

- M.T.M

Salatun tiedon tie

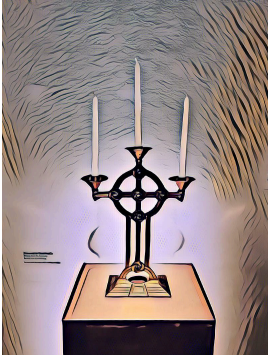
9. kesäkuuta Villa Gyllenbergin museon pihalle kurvaa paukahtaen ranskalainen 1920-luvun auto, Lorraine-Dietrich. Mieskuski ja arvokkaasti pukeutunut nainen liittyvät illansuussa parinkymmenen muun 2020-luvun ruusuristiläisen seuraan, jotka ovat tulleet museoon erityistä tehtävää varten.

Museossa on juuri avattu filosofian tohtori **Nina Kokkisen** kuratoima näyttely nimeltä *Salatun tiedon tie*, joka valottaa esoteerisuuden merkitystä Suomen taiteessa vuosien 1890-1950 välisenä aikana. Kokkinen kertoo intendentti FM **Lotta Nylundin** kanssa, että näyttely on kokemuksellinen, vähemmän puheita ja enemmän sisäistä johdatusta. Heti sisääntullessa kunniapaikalla kaksoispylväiden välissä on Ruusu-Ristin toisen Suurmestarin Hilda Pihlajamäen maalattu muotokuva. Tosin maalauksen vuosi viittaa aikaan, jolloin järjestön johdossa oli vielä mystikko Pekka Ervast. Siitä tuli heti lisää selvitettävää historianutkijoille.

Taustalla kuuluu rauhoittava musiikki ja Narkissoslähteen veden lorina. Muistanko hetken, jolloin aloin tutkimaan itseäni? Kolmiosaisen näyttelyn teemat ovat esoterismin tuntijoille tuttuja. Kolmas osa selvästi tukeutuu Gallen-Kallelan pariisilaisvai-kutteiselle Ad Astra-teokselle, mutta se ei mielestäni pysty tavoiteltua ylösnousemuksen teemaa yksinään ihan samalla tavalla saavuttamaan kuin näyttelyn kahden muun osan teokset yhdessä kykenevät teemansa esittämään.

Ainutlaatuisen näyttelystä tekee se, että osa tauluista ja patsaista on ensi kertaa julkisesti esillä. Tors-ten Wasastjernan enkelitriptyykin osat ovat ensi kertaa yhdessä sitten kuluneen vuosisadan. Sadan vuoden jälkeinen yhteen- ja esilletulo saa symbolisia ulottuvuuksia koko suomalaisen esoteerisen taidevirtauksen rintamalla.

Näyttely on upea. Esineet, kuten Ruusu-Ristin Helsingin temppelistä lainattu Eemil Halosen Kristus-patsas ja kynttilänjalka on laitettu arvokkaasti ja ajatuksella esille, saa Kokkinen kuulla. Haastavassa tehtävässä hyvin venytty. Kaikki on erinomaisessa järjestyksessä. Tehtävä suoritettu!

Mesokosmoksen podcast-jaksot

Kvanttifilosofiaa, jumalviisautta ja luontokuvauksia

Tämän lehden podcast-episodien esittelyt on valittu tiedettä, filosofiaa, spiritualismia ja teosofiaa käsittelevistä jaksoista sekä Suomen luontoon ja kalliomaalauksiin liittyvistä jaksoista. Ne kattavat noin puolet Mesokosmoksen tähänastisesta podcast-tuotannosta, joka on 37 suurin piirtein tunnin mittaista jaksoa.

Kuopiolainen fysiikan lehtori **Antti Savinainen** kääntää podcast-jaksossa 36 *Ihmiskunnan tulevaisuus - tieteen ja hengentieteen näkökulma* katseen kauas ihmiskunnan menneisyyteen. Antti selittää luonnontieteilijän silmin, kuinka kosmologit tällä hetkellä ymmärtävät tulevaisuutemme. Mutta mikä on hengentieteellinen kanta? Mistä olemme tulleet ja minne olemme menossa? Missä asioissa on hyvä tukeutua tieteeseen ja mitkä asiat ovat tieteen saavuttamattomissa? Onko meidän otettava menneisyyden suurten hengentieteilijöiden tiedoksiannot sellaisenaan vai pitäisikö niidenkin osalta käyttää kriittistä ajattelua?

Huolimatta luonnonmullistuksista ja ihmisen itse sotien ja liikakulutuksen kautta aiheuttamasta kurimuksesta on Antin mukaan silti nähtävissä myönteisiäkin viitteitä. Oikea tieto ja ihmisten välinen eettisiin periaatteisiin pohjautuva yhteistyö edesauttaa positiivista tulevaisuuden näkymää.

Antti on pitemmän aikaa tutkinut myös jälleensyntymiseen liittyviä kysymyksiä, erityisesti idän uskontojen ja teosofian näkökulmista. Usko jälleensyntymiseen vaikuttaa kasvaneen viime vuosikymmeninä myös Suomessa. Kaikkien tutkittavissa olevaa aineistoa löytyy lasten jälleensyntymismuistojen dokumentoijilta, kuten Ian Stevensonilta. Mitä jälleensyntymisoppi sisältää, mistä se on peräisin, millaisia vaikutuksia sillä on yhteiskunnassa, mikä on sen tarkoitus ja miten jälleensyntymisiä tutkitaan nykyään? Puhumme näistä kysymyksistä Antin kanssa episodissa numero 24.

Kolmannessa yhteisessä jaksossa numero 16 Mesokosmoksen kokoomapiste liikahuttaa muailman varsinaiseen napaan ja tapaa Antin Kuopiossa. Jaksossa *Tieteen ja teosofian rajavetoja* setvimme niitä rajapintoja, joissa tiede ja aikainviisaus modernina aikakautena on mahdollisesti kohdannut ja toisaalta jäänyt kohtaamatta. Voimme perustellusti kysyä, onko tieteellä ja teosofialla mitään annettavaa toisilleen.

Antin ajattelussa voi nähdä yhden esimerkillisen tavan sovittaa yhteen luonnontieteet ja henkiset opetukset. Se ei välttämättä ole helppoa. Esimerkiksi maineikkaan tieteen popularisoijan Kari Enqvistin kirjoituksissa tehtävä näyttää täysin mahdottomalta. On vaikea löytää pitempää kirjoitusta, jossa Enqvist ei käsittelee teosofiaa ja muistuttaisi sen tai minkäänlaisen mystiikan, jopa filosofian harhaisuudesta *tosi* fysiikan rinnalla. Tällaisen tieteen tutkimuksen perusominaisuus on kuitenkin siinä, että se ei voi itseasiassa koskaan todistaa olevansa lopullisesti oikeassa, mainitsee Antti.

Antti Savinainen (s. 1966) toimii fysiikan opettajana lukiossa. Hän on väitellyt fysiikan alalta vuonna 2004 ja toiminut sivutoimisena fysiikan oppimisen ja opetuksen dosenttina vuodesta 2008 lähtien. Antin mielestä tiede on paras tapa saada tietoa tieteellisistä kysymyksistä, mutta tiede ei vastaa kaikkiin kysymyksiin. Hänen mielestään teosofia, erityisesti Pekka Ervastin teosofia, tarjoaa uskottavan selityksen ihmisen arvoitukseen.

ANTTI SAVINAINEN

Ihmisessä on aineellisen ja sielullisen ulottuvuuden lisäksi myös henkinen ulottuvuus, joka edustaa ikuisia arvoja. Anttia kiinnostaa erityisesti tieteen ja teosofian / hengentieteen rajapinta. Hän on ollut yli 30 vuotta Ruusu-Risti ry:n jäsen.

Spiritualismi ja henkisyys Suomessa

Hieman yllättävästi Suomessa spiritualismia ei ole tutkittu 2000-luvulle tultaessa akateemisesti samalla tavalla kuin

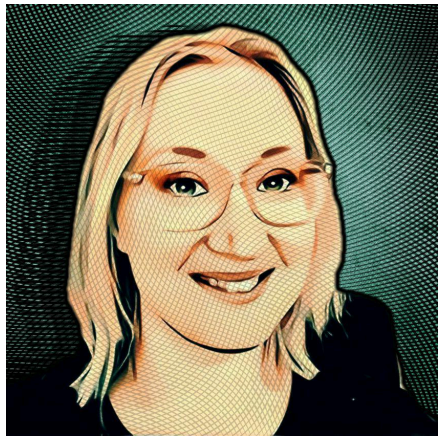

Akseli Gallen-Kallela: *Herää Suomi* (lasimaalaus 1896), Tarvaspää

monia muita uskonnollisia liikkeitä. Tätä aukkoa täyttää filosofian tohtori ja teologian maisteri **Tea Holm** aiheutta käsittelevän väitöskirjan pohjalta kirjoitettu populaarimpi teos *Perhosvaikutus* (Basam Books, 2019).

Mesokosmoksen Podcast-jaksossa 29 keskustelemme Tean kanssa spiritualismista Suomessa, henkisyydestä ja sen tutkimisen helppoudesta sekä haasteista akateemisessa ympäristössä sekä tietokirjan kirjoittamisesta. Vastauksia saamme muun muassa kysymyksiin: onko spiritualismi uskonto, mistä spiritualismin seitsemän periaatetta on saatu, mikä on spiritismin ja spiritualismin ero ja voiko spiritualismi olla tiedettä?

TEA HOLM

Tea Holm on uskontotieteilijä ja teologi, jonka pääaine Helsingin yliopistossa oli uskontotiede ja sivuaine systemaattinen teologia. Kandidaatintyön Tea Holm teki naisten asemasta islamissa. Hän on myös tehnyt Pro gradun shamanismista Kalevalassa.

Tea Holm kirjoittaa aktiivisesti kirja-arvosteluita kirjailijanblogi.fi -sivustolla. Erityisen mielenkiintoinen tärppi arvosteluista on esimerkiksi Heikki Peltolan Yhtä ja Kaikki -kirja, jossa käsitellään intialaisen ajattelijan Jiddu Krishnamurtin sekä kvanttifysiikko ja filosofi David Bohmin yhteisten keskustelujen pohjalta rakentuvaa maailmankuvaa.

Salamyhkäisiä järjestöjä ja elokuva-taiteen symboliikkaa

Siirryn aistit tavallista herkempinä Tampereen Tuomiokirkon ja Finlaysonin kirkon kautta tapaamaan näyttelijä, teatteriohjaaja ja numerologi **Seppo Heinola**. Sepon jo puoli vuosisataa kestänyt kiinnostus numeromystiikkaa, Kabbalaa ja salaseuroja kohtaan on inspiroivaa. Näen kansallisromanttisen Tuomiokirkon 64-osaisen shakkilautamaisen ikkunan ja pöllösymbolit sekä goottilaisen Finlaysonin kirkon viisi- ja kuusisakaraiset tähdet uudessa valossa. Saavun lopulta nauhoittamaan Mesokosmoksen jaksoa nro 30 Sepon asunnon kirjahyllyjen keskelle. Keskustelemme salakirjoituksista, mysteerinäytelmistä ja teatteritaiteesta.

SEPPO HEINOLA

Mikä on informatiivisen, mystisen ja itsekasvatuksellisen numerologian ero? Mihin salakirjoituksia tarvittiin? Kumpi oli jännittävämpää, näytellä Mannerheimiä Kekkonen katsellessa esitystä vai esittää Kauppatatustajan kuolema -näytelmän pääroolia samalla, kun tajuntaan iski numeron 18 voima? Casablanca, Piukat paikat, Vertigo, James Bond, Irma la Douce - Pikku Pariisitar ja Komisario Palmu, esoteerisia elokuvaiko? Kuvaako teatteri elämää vai elämä teatteria?

Haastattelun lopuksi Seppo tyrkkää käteeni vielä Perttu Häkkisen ja hänen välisen haastattelun käsikirjoituksen. Oli mielenkiintoista verrata legendan taustatyötä omaani! Paluumatkalla rautatieasemalle meitä saattaa edessä auto, jonka rekisterinumero on RRR-432. "Sattumako?" kysyisi Seppo Heinola.

Ruusu-Risti 100 v

14. marraskuuta 2020 tulee kuluneeksi 100 vuotta siitä, kun yksi suomalaisen esoterian ensimmäisiä edelleen toimivia järjestöjä, Ruusu-Risti ry perustettiin kirjailija, teosofi ja mystikko Pekka Ervastin johdolla. Juhlavuotta juhlistetaan Helsingissä pääjuhlalla. Juhlavuotena järjestetään tapahtumia myös muualla. Niistä Ruusu-Risti-lehti ja -sivusto julkaisee myöhemmin lisätietoa: ruusuristi.fi

Kvanttikietoutumia ja koherenttia maailmankuvaa etsimässä -podcast-trilogia

OSA 1/3 - Mesokosmoksen podcast-trilogiassa (jaksot 31-33) katselemme jättiläisten harteilta näkymää, josta ei puutu paradokseja. Teoreettisen fysiikan tohtori **Matti Pitkänen** kuljettaa kuulijat syvälle mikrokosmokseen, aina Planckin kokoluokkaan asti - kvanttimaailmaan. Nuorena Mattia kiinnosti enemmän klassisen kitaran soitto ja vähemmän fysiikka. Suunta muuttui kuitenkin yliopisto-opettaja Raimo Keskinen vaikutuksesta. Ramin innostavien luentojen myötä Matin uteliaisuus kääntyi palavaksi innoksi tutkia kvanttifysiikkaa, tehdä luovaa improvisaatiota ja tunneälytyötä filosofina mieluummin kuin muusikkona.

Ensimmäisessä osassa tartumme Matin kanssa mammuttia syöksyhampaista. Lähdemme kartoittamaan niitä ongelmia, joita kvanttimekaniikkaan liittyy sekä ymmärtämisen tasolla, mutta myöskin edelleen epävalmiina teorian. Millainen työkalupakki vaaditaan kvanttimekaniikan matemaattisen ja käsitteellisen puolen ymmärtämiseen? Olisiko kvanttimekaniikka valmiimpi, jos toinen maailmansota ei olisi syttynyt? Pystyykö kvanttimekaniikkaa ymmärtämään visuaalisesti ja arki-intuutiolla? Mikä on kvanttifysiikan ja kvanttimekaniikan ero?

Kaksoisrakokoe, kuplakammio, tietoinen tutkija ja kriittisen ympäristön mittaaminen, kuka havaitsee ja mitä, vapaa tahto, kausaalisuus vai korrelaatio, superpositio, ajattomuus vai kaksi aikakäsitystä, arkijärjen kritiikki. Matka taittuu vaivihkaa kohti käsitteiden ja ideoiden sakeaa, joskus mystistäkin viidakkoa. Hiukan ällitelliä ja käsien viittoilua on paikallaan.

OSA 2/3 - Pääsemme ensimmäisessä jaksossa kvanttifysiikko Matti Pitkäsän kanssa siihen, että tietoisuus saa näyttämään kaiken klassiselta. Myös oikea käsitys ajasta on yksi keskeisimpiä haasteita täydellisemmän kvanttimekaniikan teorian kannalta.

Miksi aika tuntuu joskus kulkevan hitaasti ja joskus taas nopeasti? Onko kyse kvanttihippyjen nopeammasta tanssista? Tutkiko Albert Einstein ajan kestoa, oliko hänellä määritelmää mittatikusta? Kuka fuusioi erityisen suhteellisuusteorian ja kvanttimekaniikan ensimmäisen keran onnistuneesti? Miksi yleisen suhteellisuusteorian ja kvanttimekaniikan yhdistäminen ei ole onnistunut? Mikä säilymislakien ja symmetrioiden menettämisessä on niin kohtalokasta? Mitä tekemistä tietoisuudella ja kvanttimekaniikalla yleensäkin on toistensa kanssa? Kysymyksiä on valtavasti, mutta niiden läpi on mentävä.

Tietoisuudesta ja tajunnasta on vaikea saada matemaat-

tisia kaavoja. Muutamat filosofisemmin orientoituneet fyysikot ovat kuitenkin Matin tavoin (von Neumann, Bohm, Laurikainen, Penrose, Hameroff) pyrkineet luomaan yhtenäistä teoriaa tietoisuuden ja fysiikan välille. Matti paljastaa tässä jaksossa, kuinka hippiliikkeen aikoihin iso tajunnallinen kokemus sai hänet miettimään syviä kysymyksiä ja fysiikkaa toiselta kantilta. Matti luki kaikki suomennetut Jiddu Krishnamurtin kirjat, mutta ei kuitenkaan vakuuttunut Bohmin tulkinnoista kvanttimekaniikasta. Miksi? Sekin selviää tässä trilogian toisessa osassa, jossa lopuksi heittäydymme vapaapudotuksen lailla topologisen geometrodynamiikan ja twistorien pyönteeseen.

OSA 3/3 - Trilogian viimeisessä osassa Matti Pitkänen avaa seikkaperäisesti kvanttimekaniikkaan liittyviä avoimia kysymyksiä ja on valmis pohtimaan vanhojakin tietoteoreettisia kysymyksiä uudessa valossa. Kvantti etuliitteenä liittyy nykyään kaikenlaisiin juttuihin. Meillä on kvanttihippyjä, kvanttifysiikkaa, kvanttioptiikkaa, kvanttibologiaa, kvanttietokoneita, kvanttihoitoja. Niin, miksei myös kvanttietiikkaa? Pienissä erissä suuria ideoita.

Päädymme tässä jaksossa keskustelemaan myös TGD-yhtenäisteoriasta. Matin ongelmalähtöinen taktiikka ja luova ajattelu on tuottanut neljänkymmenen vuoden aikana hämmästyttävän määrän edelleen tarkentuvaa tietoa ja näkemyksiä, joiden sisäistäminen vaatii helposti vuosia ellei vuosikymmeniä!

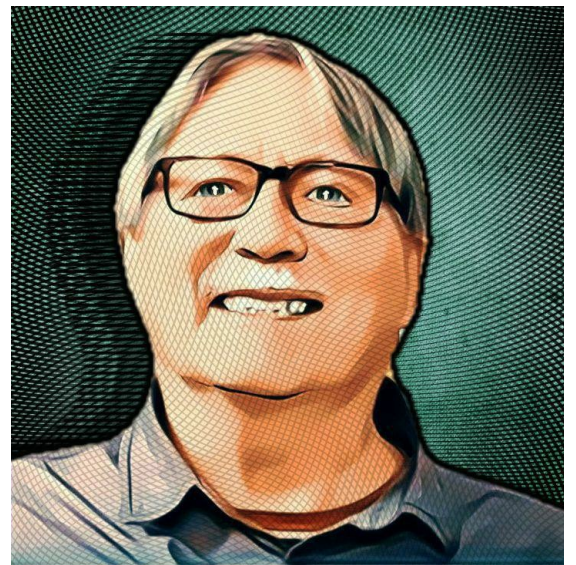
Jatkuuko kvanttitotisuuden etsijän matka rämeiköstä syvemmälle suohon vai löytyykö jostain tukevaa maata, josta saa selkeämmän kuvan ilmiömaailman takana olevasta todellisuudesta? Miten Riemannin väittämä liittyy tietoisuuteen ja kvanttimekaniikkaan? Tulevatko kvanttietokoneet ja valloittavat maailman? Entäpä jos aika lähteekin sitä ennen jolottelemaan toiseen suuntaan? Muun muassa nämä asiat selviävät kuuntelemalla loppuun Mesokosmoksen podcast-kvanttitrilogian viimeisen jakson numero 33.

Aiheen vaativuuden takia suosittelemme lukemaan **mesokosmos.com** sivuilta kunkin jakson yhteyteen kerättyä käsitteistöä, joka helpottaa teknisen termistön kanssa.

Erityinen kiitos myös fysiikan lehtori Antti Savinaiselle episodien web-julkaisujen teksteihin ja käsitteisiin liittyvistä arvokkaista kommentteista ja korjauksista.

MATTI PITKÄNEN

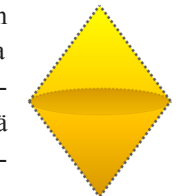
Matti Pitkänen ryhtyi opiskelemaan fysiikkaa ja matematiikkaa Helsingin yliopistossa vuonna 1970. Hän valmistui teoreettisen fysiikan maisteriksi ja fysiikan lisensiaatiksi vuonna 1982. Tohtorin tutkintanimikkeen Matti ansaitsi puolustamalla onnistuneesti väitöstään topologisesta geometrodynamiikasta 1983. Aina niistä ajoista lähtien Matti on kehittänyt TGD-teoriaansa kohti fyysikkojen haaveilemaa Kaiken teoriaa sekä tietoisuuden ilmiöiden selitysmallia. Kymmenientuhansien sivujen verran tutkimusmateriaalia on kahlattavissa osoitteessa: tgdtheory.fi

Ajankääntöjä ja kausaalitimantteja

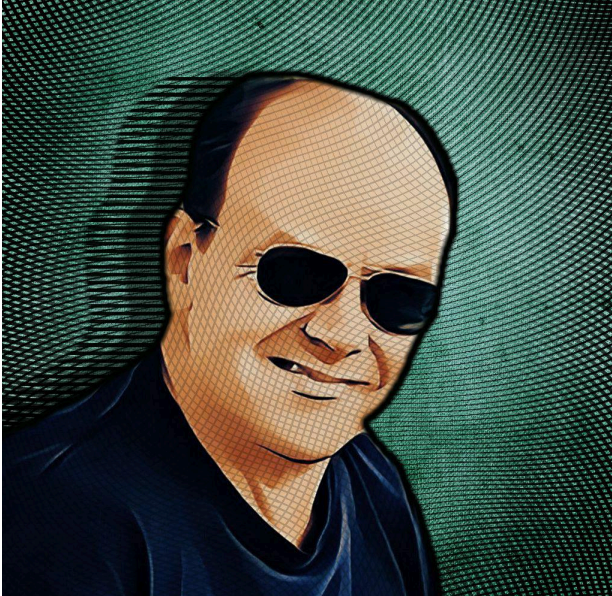
Mesokosmoksen Broadcast-tuotannon ensimmäisessä videotaltioidussa jaksossa vierailee Mesokosmokselle kuunnelmista tuttu teoreettisen fysiikan tohtori **Matti Pitkänen**. Otamme käsittelyyn - ei enempää eikä vähempää kuin iki-ihmeellisen aika-käsitteen. Johdattelemme aiheita pienen historiakatsauksen kautta geometriseen ajan muotoiluun graafisen laskimen avulla. Geometrinen aika on matemaattis-fysikaalinen tapa käsitellä aikaa.

Geometrinen aika luo pohjan ymmärtää viime vuosisadan yksiä suurimpia uusia ideoita kosmoksesta nimittäin Albert Einsteinin suhteellisuusteorioita. Youtubesta löytyvä live-taltiointi antaa vastauksia mm. kysymyksiin: Mitä ajan suunta tarkoittaa geometrisessa mielessä, entä vastaanotetut ja lähtevät signaalit valokartiossa? Miten valon nopeuden vakioisuus näyttäytyy aika-avaruusdiagrammissa?

Pitkiksi vierähtävät monituntiset keskustelut Matin kanssa ovat mielenkiintoisia ja opettavaisia. Tälläkin kertaa katsoja ja kuuntelija saa aimo annoksen syvällistä teoriaa ja filosofiaa, ennakkoluulotonta tulkintaa ja rohkeasti esitettyjä viimeisimpiä ideoita, joista löytyy yhtymäkohtia muun muassa elävään tietoisuuden teoriaan, biologiseen kuolemaan, kausaalilakiin eli karmaan ja jopa reinkarnaatioon.

ALEXANDER JALO

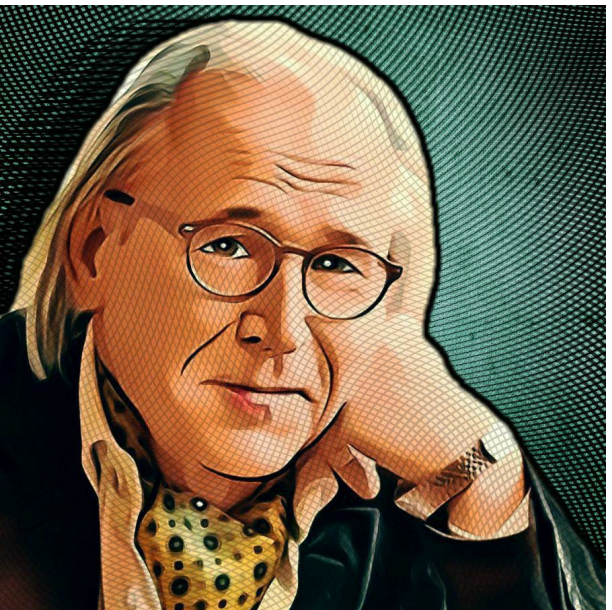
Eilen, nyt, huomenna, aina, ei koskaan, ajoissa, kohta, kauan, nopeasti, samaan aikaan. Aikaan liittyvät käsitteet täyttävät suuren osan elämästämme. Englanninkielessä sana *time* on kaikkein yleisimmin käytetty substantiivi.

Aika-avaruudesta ja multiversumista

Mitä, jos käsitys absoluuttisesta ikuisesti tasaisesti taustalla kulkevasta ajasta onkin illuusio? Entä, jos aika onkin todellista, mutta suhteellista, se voi venyä ja väreillä? Vastaus näihin kysymyksiin saattaa vaikuttaa siihen, voimmeko koskaan hallita aikaa. Käsitlemme Mesokosmoksen jaksossa numero 20 kirjailija ja luennoitsija **Alexander Jalon** kanssa aikaan, avaruuteen ja multiversumiin liittyviä kysymyksiä.

Tämä jakso on jatkumoa useiden vuosien pohdinnalle siitä, mitä aika oikeastaan on. Se on NYT nähty, että aika on yksi suurimpia teoreettisen fysiikan, kvanttimekaniikan ja tietoisuustieteiden avoimia kysymyksiä.

JUKKA AMMONDT

Kirjallisuustieteilijä, professori **Jukka Ammond** palaa kolumnissaan *Muuttuuko ihminen - ja mistä muutosvoima?* (Mesokosmoksen episodi 13) muistojensa kautta oppi-isänsä Eino Krohnin luentosarjaan estetiikasta. Ammond kirjoittaa Krohnista:

'Päysin kokemaan kirjaimellisesti aitiopaikalta,

luentosalin ylöspäin kohoavien istuinrivistöjen keskivaiheilta, eräänlaista speaktaakkelia, jossa eläkeiän tuntumassa oleva tunnettu professori edustaa jotain arkielämän yläpuolella olevaa todellisuutta sekä oman olemuksensa että luentojensa aiheen mukaisesti. Hän tarjosi nuorille opiskelijoille oman tutkimusalansa perspektiivistä lähtökohtia ymmärtää henkisen kulttuurin olemusta ja sen arvoja, ja myös kokea sen tarjoamat mahdollisuudet ihmisen henkiseen kasvuun.'

Muuttuuko ihminen -ja mistä muutosvoima?

Mistä saamme voiman huolehtia sekä henkisestä että fyysisestä luonnon kauneudesta meidän ajassa? kysyy taiteilijanimeltään tunnettu Doctor Ammond ja tarjoaa Mesokosmoksen kuuntelijoille elämyksellisen sanataidetta, josta ei nostalgiaa puutu!

Kuvan lähde: Jukka Murtosaari

Elämänfilosofia ja arkikieliset käsitteet

Pohdimme Mesokosmoksen neljännessä jaksossa erään Jukan kanssa mitä filosofia ja arkikielinen filosofointi tarkoittaa ja millainen voisi olla nykyaikainen filosofi, jolla ei ole akateemista filosofin titeliä. Samoin kuin ihminen voi olla humanisti ilman humanistisen tiedekunnan opintoja niin ihminen voi olla filosofi sanan alkuperäisessä merkityksessä eli yksinkertaisesti viisauden (kreik. *sophia*) rakastaja (kreik. *philo*). Mutta mitä sitten vaatii se, että rakastaa viisautta? Voiko kuka vain käyttää itsestään filosofin titteliä ihan vain huvin vuoksi? Onko filosofinen uteliaisuus meidän luonnollinen olotila? Millaista ajattelua ja asennetta filosofia siis vaatii?

Tällaisesta lähtökohdista ja perusteista puhuu ruusuristiläiseksi elämänfilosofiksi itseään kutsuva Jukka Mesokosmoksen historian ensimmäisessä haastattelussa jaksossa *Elämänfilosofia ja arkikieliset käsitteet*.

Suomessa ruusuristiläinen filosofinen orientoituminen ja kirjallisuuden tutkimus on akateemisessa maailmassa levännyt tunnettujen nimien, kuten Krohnin ja Ammondin harteilla. Viime vuosikaudalla vahvaksi filosofian haaraksi noussut looginen empirismi on hyvin erilainen suuntaus kuin hermeneuttinen ja fenomenologinen filosofia, joissa kokemuksellisuus, etiikka ja estetiikka ovat keskiössä puhtaan logiikan ja luonnontieteellisen filosofian sijasta.

Suomalainen, edesmennyt arvostettu filosofian professori Sven Krohn (1903 - 1999) edusti juuri tällaista ihmisläheistä henkisen minuuden ja ihmi-

syiden ongelman analyysiä. Filosofisten suuntauksien erilaisuus kuvastui hyvin esimerkiksi siinä, että tiukan rajattua loogista empirismia edustanut wieninpiiriläinen Eino Kaila (1890 - 1958) ja Sven Krohn olivat hädintuskin puheväleissä heidän päällekkäisinä toimintakausinaan Etelä-Suomen yliopistoissa.

2000-luvulle tultaessa keskustelun kenttä on kuitenkin avautunut uudelleen ja kokemuksellisuutta ei pidetä enää niin pahana objektiivisuuden tuhoajana. Filosofin kieleksi ollaan kelpuuttamassa uudelleen arkikielinen sanasto, ei vain propositionaalisella logiikalla esitetty filosofia.

Se voi johtua siitä, että ihmisen minuuden ja tietoisuuden kokemusta ei edelleenkään ole pystytty tyydyttävästi selittämään pois pelkällä neurobiologialla ja laskennallisilla tietokoneavusteisilla malleilla. Mutta ehkä myös siitä, että henkilökohtaista filosofiaa ja elämäntarkastuksellisia asioita voidaan levittää internetin kautta vapaammin, eivätkä oikeaoppisen ajattelun langat ole enää vain yhden tiukasti rajautuneen instanssin, kuten akateemisen maailman käsissä.

TUUKKA FRANCK

Vuoden 2020 ensimmäisessä haastattelussa *Fenomenologisia ilmiöitä* (episodi 28) pääsemme muusikko, filosofian opiskelija ja perheen isä **Tuukka Franckin** kanssa mustan metallin makuun. Tuukka on ollut rumpalina Black Metal -yhtyeissä, vihkiytynyt niiden taustalla olevaan ideologiaan sekä filosofian opinnoissa perehtynyt erityisesti Edmund Husserlin fenomenologiaan.

Fenomenologisia ilmiöitä

Pienen musiikillisen ekskursion ja alkujuonnon jälkeen pyrimme tässä jaksossa valottamaan muutamia peruskäsitteitä ja historiallisia skeptisiä lähtökohtia, joiden pohjalta fenomenologia kehittyi.

Idän ja lännen filosofiaa

Mesokosmoksen episodissa 11 on vieraana kirjailija, joogaopettaja ja elokuvaohjaaja Taavi Kassila. Taavi vertailee jaksossa idän ja lännen filosofista perinnettä matkaten samalla luovuuden, oppimisen, viisauden ja mestariuden lähteille. Erityisesti klassiset antiikin filosofit, kuten Platon, Sokrates ja Aristoteles ovat kiinnostaneet Taavia eniten.

TAAVI KASSILA

Taavi Kassila on kuuluisan Komisario Palmu -elokuvat ohjanneen Matti Kassilan poika. Taavin tie on 1990-luvulla vienyt muun muassa Intiaan, jossa hän kuvasi useita televisiodokumentteja intialaisista joogeista ja henkisistä opettajista. Suomessa Taavi teki myös kahdeksanosaisen keskusteluohjelman *Totuutta etsimässä*, jossa hän haastatteli suomalaisia tieteen ja uskonnollisen maailman merkkihenkilöitä. Viimeiset vuosikymmenet Taavi on kiertänyt maailmaa intialaisen halaavan gurun, Äiti Amman seurassa ja kirjoittanut lukuisia Intian filosofiaa käsitteleviä kirjoja, käännöksiä ja runoteoksia.

Taavin elämänfilosofiassa näkyy pyrkimys löytää kaikkia uskontoja ja filosofioita yhdistävä sanoma ja tuoda se esiin - ei niinkään kiinnittää huomiota eripuraa aiheuttaviin eroavaisuuksiin. Viimeisimpänä luomistöistä Taavilla on julkaisussa Sokrateen elämästä ja opetuksista kertova kirja.

Haastattelua tehdessä kiinnitin huomiota Taavi Kassilan hämmästyttävän spontaaniin ja erittäin ammattimaiseen otteeseen sekä joogafilosofian että median parissa. Sain Taavilta itsekin muutaman hyvän vinkin haastattelujen toteuttamiseen.

Ihminen, tunne itsesi!

Se on kaiken
elämänviisauden alku.

-Sokrates

Taavi Kassila on luennoitsijana myös Mesokosmoksen toisessa kevään 2020 broadcast-tuotannon opuksessa, joka on tuotettu yhdessä Forum Humanumin kanssa.

Luennon aiheena on *Kaikkien maailmanuskontojen ilosanoma*, johon Taavi saapuu etäyhteyden kautta Intian Keralasta käsin. Paikalla ovat myös Forum Humanumin hallituksen jäsenistä Helsingin Porthaniassa luentojen isäntänä usein toiminut hallituksen sihteeri ja muusikko Mauri Lehtovirta sekä nuoriso- ja kulttuurityön pitkäaikainen tekijä, voimavarakeskeinen terapeutti Sinikka Haapanen. Videotaltiointi löytyy Mesokosmoksen YouTube-sivuilta.

Forum Humanumin toiminnasta saa lisätietoa osoitteessa:

forumhumanum.fi

Filosofia - höllynpölyä vai puhdasta immanenttia?

Episodissa kaksi, joka on essee aiheesta *Filosofia - höllynpölyä vai puhdasta immanenttia?* perustelen sitä, miksi ylipäätään aloitin Näkökulmia Mesokosmuksesta podcast-sarjan pohtimalla mitä tieto, käsitteet ja ajatukset tarkoittavat.

Syy on yksinkertainen. Koska perustavanlaatuisten kysymysten pohdinnan seuraukset ovat hyvin kiehtovia ja dramaattisia. Luovuuden salpa ikään kuin aukeaa, kun päättäväisyydellä ja tarmolla asetettujen kysymysten johdosta uskon ja tiedon perustus horjuu ja kaaos on pääsemäisillään valloilleen.

Ensimmäinen kohdattava asia on helppo pakotie, jossa parilla lauseella määritellään, mistä esimerkiksi tiedossa on kysymys. Toinen on reflektio eli tiedon peilaaminen. Samaan aikaan nousevat esiin loppumattomalta tuntuvat lisäkysymykset, jotka räjäyttävät yksinkertaiset, itsestäänselvyyksinä pidetyt määritelmät levälleen. Kolmas kohdattava asia on tyhjiys. Se, kun aiemmat selitykset eivät enää tyydytä ja vanhat käsitteet eivät tarjoa mitään tuoretta näkökulmaa tarkasteltavaan aiheeseen. Vastaan nousevat oman tiedon rajat. Loppu on ajatuksen virran seuraamista, sen asettumista parhaassa tapauksessa neutseellisiin uumiin.

Perustavanlaatuisten kysymysten pohtiminen on filosofian kulmakivi. Keskeneräisenä tutkijana keskeneräiseen ajatusten apinatarhaan joutuminen vaatii kuitenkin jonkin toistettavissa olevan teon, jotta kaaoksesta löytyisi erottuva tarttumapiste.

Ensimmäisessä episodissa mainitsemani Kaikkikeskus on kuin Sveitsin armeijan linkkuveitsi, jonka avulla filosofi voi tuuliajolle jouduttuaan tarttua perustuksiin.

Kesken kaiken havahtuminen ja ajatusjunaan hypääminen on ollut myös ranskalaisen filosofi Gilles Deleuzen (1925-1995) mielessä hänen Spinozaa käsittelevässä teoksessaan. Deleuze kirjoittaa englanninkielisessä käännöksessä seuraavalla tavalla:

‘One never commences; one never has a tabula rasa; one slips in, enters in the middle; one takes up or lays down rhythms.’

Meillä ei siis ole juuri nyt tabula rasaa eli alkuvaatimuksista tyhjää tilaa, josta lähdemme liikkeelle, vaan luiskahdamme määritelmien maailman keskelle. Täällä keskimaailmassa eli mesokosmoksessa - kuten itse olen sitä tottunut kutsumaan - yritämme löytää lohtua etsinnälle.

Mesokosmos on välialue mikro- ja makrokosmoksen välillä. Ihmisen aistien ja luonnollisten toimintojen piiri sijoittuu tähän keskimaahan, jolloin mikro- ja makrokosmiset maailmat yhdessä mesokosmoksen kanssa (kreik. *kosmos* tarkoittaa järjestäytyntä maailmaa ja *meso* välissä / keskellä olevaa) muodostavat filosofisen kolminaisuuden. Tässä merkityksessä mesokosmos-termiä käytti tietävästi ensimmäisen kerran saksalainen filosofi Gerhard Vollmer (s. 1943) vuonna 1975.

Mesokosmos ei ole kuitenkaan vain filosofisesti mielekäs käsite, vaan myös biologisesti ja kosmologisesti. Matematiikan professori ja kvanttimekaniikkaan sekä kosmologiaan perehtynyt tutkija Raimo Lehti (1931 - 2008) käsittelee kirjassaan “Leijonan häntä - luoko tietoa luonto vai ihminen?” (2001) havaitsijan merkitystä. Kirjassa Lehti siteeraa puolestaan biologi Hans Mohria (1930-2016):

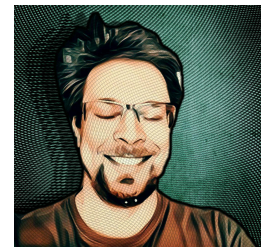
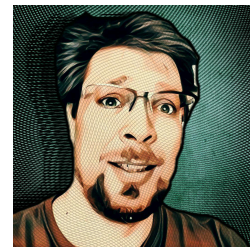
‘Meidän kognitiivisten struktuurien sopeutuminen maailman rakenteeseen on ... ahtaasti rajoitettu. Aistinelimiemme suorituskyvyn ehdollistama kokemus liittyy vain keskinäisten dimensioiden alueeseen, mesokosmokseen.’

Lehti muotoilee asian seuraavalla tavalla:

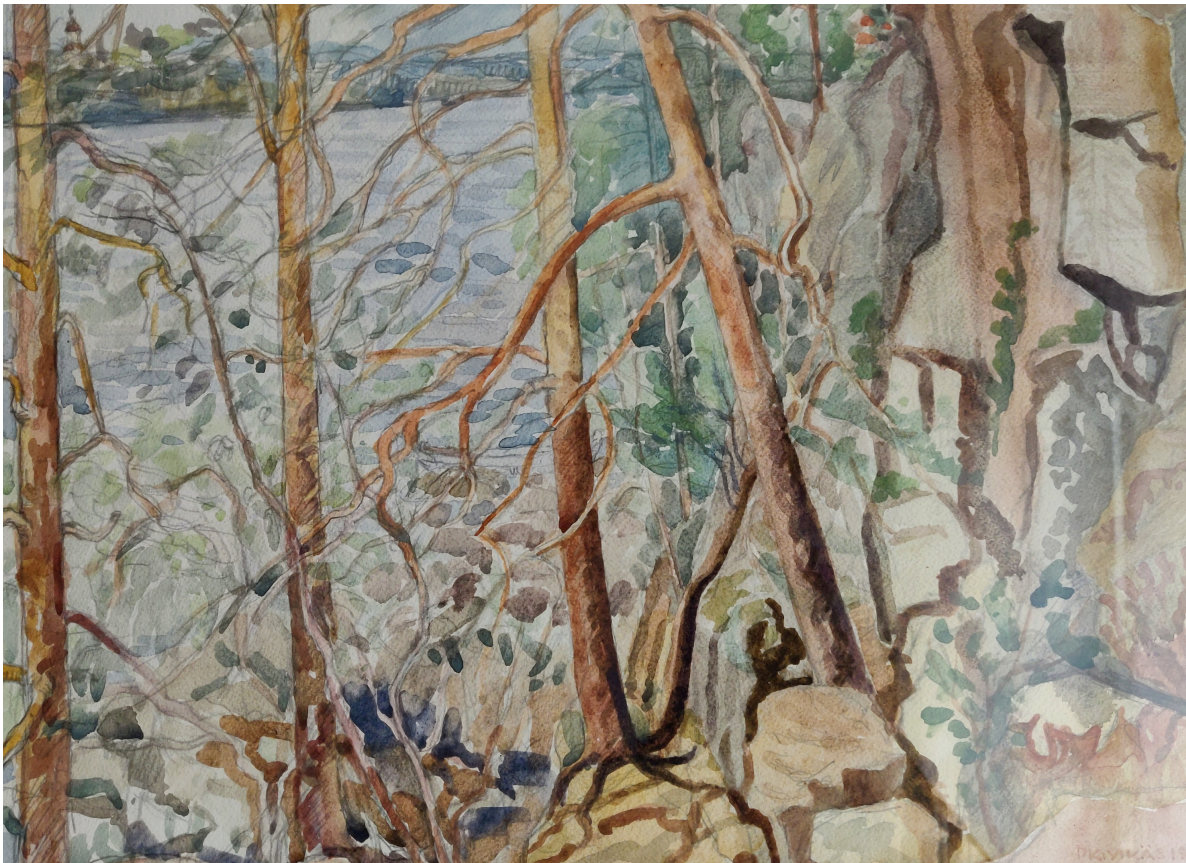
‘Kaikki luonnontieteen harrastaminen merkitsee, että mesokosmos havaitsee ja pohtii kosmosta.’

Jos perustavanlaatuisia käsitteitä ei pysty uudelleen ymmärtämään milloin tahansa, missä tahansa, niin mikä niiden hyöty olisi? Ajatusten palauttaminen havainnoinnin alkutekijöihin pitää kaikki ne tarpeelliset avut arkitajunnassa, joista käsin filosofia eli viisauden rakkaus pysyy aina tuoreena ja elävänä. Ideaalitapauksessa tosi tieto kuljettaa mukanaan kaikki tarvittavat peruselementit, joiden avulla tiedon oma paikkansapitävyys voidaan DNA:n tavoin todentaa ajasta ja paikasta riippumatta.

Mesosofin Usko
kolme Epätoivo
hyvettä Oivallus

Kalliomaalaukset ovat muinaisia viestejä

Pekka Kivikkään akvarellityö Saraakallio, 1984

Suomalaisten kalliomaalausten charmantti asian-tuntija, Tieto-Finlandia palkittu kirjailija ja profes-sori **Pekka Kivikäs** vie meidät kaksiosaisessa pod-cast-sarjassa (episodit 17 ja 35) luontokokemuksen äärelle, joka innoitti häntä tutkimaan kalliomaa-lauksia muinaisten ihmisten pyhinä kokoontumis-paikkoina ja merkkeinä sukupolville mieluummin kuin ohikulkijoiden satunnaisesti kalliioihin piirtä-mänä taiteena.

Kansakoulun opettajan työ Jyväskylässä, muistot kuuluisasta keskisuomalaisesta kansanparantajasta (käärmeitä lypsävästä Kuunvalon Jussista), Kale-valan ja suomalaisen esoterismin tuntemus jo kol-mannessa sukupolvessa, akvarellitaidekausi, pia-nonsoittajan ja -säveltäjän ura, Saraakallio 2:n löytö, monet matkat Skandinaviaan, Baltiaan ja Venäjälle, kansainväliset kontaktit, avulias lähi-verkko ja lyömätön paikallishistorian tuntemus ovat tehneet Pekasta arvostetun tiedonlähteen, jolta edelleen lähes 90-vuotiaana kysytään näkemystä ja

PEKKA KIVIKÄS

neuvoja monilla eri tutkimussaroilla.

Tässä podcast-sarjassa voit hypätä mukaan kallio-maalauksen tulkintaprosessiin, jota aina itseään uudistava ja nöyrästi elämään suhtautuva Pekka Kivikäs vertaa mielen tyhjentämisen kautta jopa joogiseen harjoitukseen!

Tuli suustani tulevi,
Kekälehet kieleltäni,
Sillä poltan noijan nuolet,
Taitan tietäjän teräkset.
- SKVR II 368

Luonnosta voimaa toimia ja ajatella toisin

Mesokosmoksen jaksossa 37 muodostamme etä-yhteyden taiteilija ja luontoaktivisti **Ari Salmisen** kanssa. Tarinoimme muun muassa siitä, miten järjestyttäviä luontokokemuksia hyttysset ja kärpässet ovat meille tarjonneet. Myös hiukan vakavampaa keskustelua peloista, radikaalista ajattelusta, ympä-ristöaktivismista, sen aiheuttamasta pessimismistä ja masennuksesta, paljasjalkaisuudesta ja kaiken-laisesta erilaisuudesta kulutusyhteiskunnan keskellä on luvassa.

Mitä Pentti Linkola sanoi, kun Ari kertoi henki-lökohtaisesti kuinka Linkolan luennot olivat pe-ruuttamattomasti vaikuttaneet hänen omaan maa-ilmankäsitykseensä ja tekemiseensä? Miksi Harri

ARI SALMINEN

Holkeri oli ajaa Arin yli mustalla autolla? Keneltä muilta syväekologeilta ja ajattelijoilta Ari on hakenut tietopohjaa ja ymmärrystä yhteiskunnallisiin kysymyksiin? Voiko kau-pungeissa koskaan olla mahdollista toteuttaa ekologisen elämisen mallia? Onko Ari löytänyt tukea ekologisille aat-teille henkisistä järjestöistä vai ovatko nämä ekosofiset puheet olleet vain Sinuhen sanoin "kärpäsen surinaa korvis-sa"?

Intiaanipäälliköiden viisaudet samoin kuin idän filosofiat ovat aina olleet Arin sydäntä lähellä. Suurimmat ja pyhim-mät käsin kosketeltavat kokemukset on silti tarjonnut villi Luonto. Myös teatterikulttuurilla on ollut yllättävä sisäisiä maailmoja avartava vaikutus, erityisesti Väinö Linnan "Täällä Pohjantähden alla" -trilogian Akseli Koskelan kapi-nallisessa roolissa.

Koronan aiheuttaman kuukauden tauon jälkeen Mesokos-mos julkaisi podcast-retken juuri parhaaseen aikaan, kun Luonto tarjosi vihreintä vehreyttä ja väkevimpiä tuoksua alaslukitun yhteiskunnan haasteiden keskellä.

Tässä oli tämänkertaiset Mesokosmoksen jutut ja jaksojen esittelyt. Toivottavasti Mesozine on tarjonnut mieltä kiin-nittäviä tarinoita niille ajatteleville aivoille, joiden käsiin omakustannelehteni on kulkeutunut.

Mesokosmoksen podcast- ja broadcast-julkaisuja voi seu-rata muun muassa Spotifyssa, YouTubeissa, Facebookissa: www.facebook.com/mesokosminen sekä osoitteessa:

mesokosmos.com